

Bursa Setbaşı-Yeşil-Emirsultan Tarihi Aksı Kentisel Tasarım Fikir Yarışması

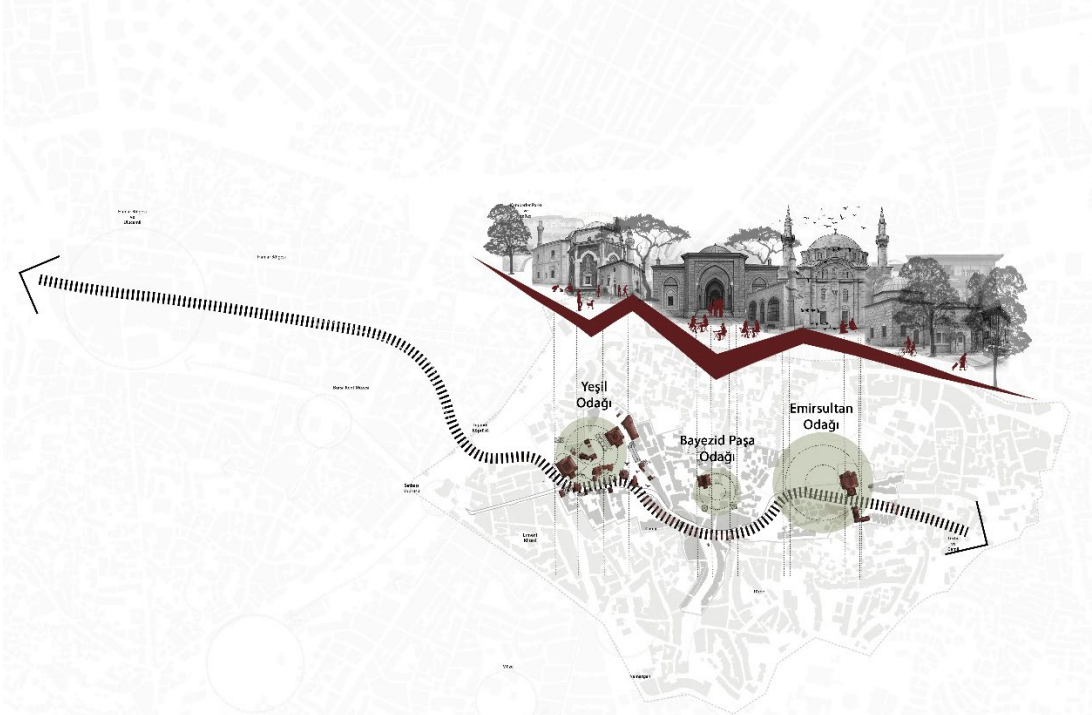
PROJE KİTAPÇIĞI

TARİHSEL ARKA PLAN VE BAĞLAM

Bursa, Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluş izlerini taşıyan tarihsel derinliği, topografyası ve organik kent dokusuyla benzersiz bir merkezdir. Kentin doğu aksında yer alan **Setbaşı – Yeşil – Hocataşkın – Emirsultan hattı**, Osmanlı'nın kuruluşundan itibaren şekillenen toplumsal, mimari ve kültürel dönüşümü en güçlü biçimde temsil eden tarihsel bir omurgadır. **Hanlar Bölgesi'nin devamı niteliğindeki bu aks**, vadileri aşarak tepe noktalarına yerleşen anıtsal yapılarıyla **Bursa silüetinin en karakteristik katmanlarından birini** oluşturur.

Tarihsel süreçte oluşan plansız yerleşimler, kamusal alanlarda okunaksızlığa neden olmuş; **Setbaşı–İrgandı Köprüleri ile Yeşil Külliyesi arasındaki bağ zayıflamıştır**. Buna karşın **Yeşil Bölgesi, Hocataşkın Camii–Beyazıdpaşa Medresesi ve Emirsultan odaklarının aynı cadde üzerinde konumlanması**, bölgeyi **açık müze rotası niteliğinde yeniden kurgulamak** için güçlü bir potansiyel sunmaktadır. Bu tasarım yaklaşımı, **Hanlar Bölgesi'ndeki kentsel-ticari canlılığı**, bu üç kutsal odak arasında **yeni bir kamusal süreklilik ve manevi rota** olarak ele alır.

TASARIM YAKLAŞIMI VE KENTSEL ENTEGRASYON

Öneri, yarışma alanını çevreleyen ulaşım arterlerinde **bütüncül müdahaleler** öngörerek yaya sirkülasyonunun niteliğini artırır. **Yeşil Bölgesi ile Emirsultan arasındaki kamusal boşlukların mekânsal bağları güçlendirilmiş**, tüm yerleşkede **sürekli, erişilebilir ve kültürel kimliği bütünleştiren bir kamusal alan sistemi** oluşturulması amaçlanmıştır.

TASARIM İZLERİ

I.Tarihsel Arka Plan

Bursa'nın erken Osmanlı aksı, **Yeşil Türbe ve Emirsultan çevresinde şekillenen külliye sistemiyle** çok işlevli bir yaşam alanı üretmiştir. Bu külliyeler yalnızca ibadet mekânları değil; **eğitim, sosyal hizmet, ticaret ve gündelik yaşamın iç içe geçtiği komplekslerdir**.

II.Setbaşı Bölgesi

Setbaşı, kentin **Batılılaşma ve modernleşme dönemindeki yüzünü** temsil eder. Sultan Orhan döneminde Gökdere kıyısında gelişen bu bölge, XIX. yüzyılda **Rum, Ermeni ve Avrupalı tüccarların yoğunlaştığı; sanat ve kültürün canlandığı çok katmanlı bir sivil merkez** hâline gelmiştir.

III.Yeşil ve Emirsultan Bölgeleri

Osmanlı'nın **anıtsal külliye geleneğini** temsil eden bu iki odak, dini ve sosyal yaşamın merkezidir.**Yeşil Külliyesi (1420)**, çini sanatının zirve örneklerinden biri olup **kentin sembolik gücünü** yansıtır.

Emirsultan Külliyesi, yüksek konumu ile ovaya hâkim **manevi bir odak** oluşturur; mezarlık peyzajı ile **sükûnet ve öte dünya algısını** pekiştirir.

IV. Hocataşkın Camii

Yeşil ile Emirsultan arasındaki güzergâhta, dere yatağına yakın konumlanan küçük bir mahalle ibadet alanıdır. XV. yüzyılda inşa edilen yapı, büyük külliyelerin anıtsallığının aksine **sade ve sivil bir odak** olarak dikkat çeker. Geçmişte ev olarak da kullanılmış olması, **sivil mimari–dini yapı arasındaki organik geçişkenliğin önemli bir göstergesidir.**

ALANDA KARŞILAŞILAN TEMEL SORUNLAR

I. Mekânsal Kopukluk ve Süreksizlik

Vadi ve tepe oluşumları, taşıt trafiği önceliği ve modern yapılaşma; **Setbaşı–Yeşil–Emirsultan aksında hem fiziksel hem görsel kopukluk yaratmaktadır.**

II. Topografyanın Yarattığı Erişim Sorunları

Dik yamaçlar, yaşlı ve engelli bireyler için erişilebilirliği zorlaştırmakta; **tarihi bölgeler arasındaki yaya sirkülasyonunu zayıflatmaktadır.**

III. Tarihi Kimliğin Çözünmesi

Setbaşı'nın sivil karakteri ile Yeşil/Emirsultan'ın manevi-anıtsal kimliği arasındaki geçişler **tanımsız kalmıştır.** Hocataşkın gibi küçük odaklar bu büyüklükteki dönüşümler içinde **görünürlüğünü kaybetme riski** taşımaktadır.

Bu analiz, bölgenin **topografya–tarih–maneviyat dengesi içinde yeniden ele alınmasını zorunlu kılar.**

YEŞİL ALTYAPI STRATEJİSİ

Yeşil altyapı yaklaşımı yalnızca estetik değil; **ekolojik dengeyi güçlendirme, iklim direncini artırma ve kamusal yaşam kalitesini yükseltme hedeflerine dayanır.**

I. Mevcut Ekolojik Mirasın Korunması

Olgun ağaçlar, mezarlık peyzajı ve tarihi Yeşil çevresi öncelikli olarak korunacaktır.

Bu doğal miras, yeni tasarımın **taşıyıcı ögesi** olarak ele alınacak; **kentsel belleğin sürekliliği** sağlanacaktır.

II. Kamusal Yeşil Mekânların Artırılması

Kentsel dönüşümle oluşan boşluklar pasif değil, **aktif kamusal yeşil alan** olarak düzenlenecektir. **Setbaşı–Yeşil–Emirsultan aksında kesintisiz bir kamusal boşluklar sistemi** kurulacaktır.

III. Emirsultan Caddesi Yeşil Koridoru

Cadde, tarihi odakları birbirine bağlayan **Yeşil Altyapı Omurgası** olarak tasarlanacaktır.

Yoğun ağaçlandırma, **yaya konforunu artıracak, taşıt–yaya ayrışmasını güçlendirecek** ve bölgenin **ekolojik değerini yükseltecektir.**

ANA ULAŖIM KARARLARI

Raylı Sistem Entegrasyonu

Araç Yolu Yeniden Organizasyonu

YayalaŖtırma ve Yaya Öncelikli Ağ